

Amasya Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
5(1), 287-307, 2016
Özgün araştırma makalesi

<http://dergi.amasya.edu.tr>

Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Sisteminin Sorunlarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi**

Neşe Kutlu Abu*, Ahmet Bacanak ve Murat Gökdere

Amasya Üniversitesi, Türkiye

Alındı: 03.11.2015 - Düzeltildi: 28.05.2016 - Kabul Edildi: 31.05.2016

Atf: Kutlu Abu, N., Bacanak, A. & Gökdere, M. (2016). Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 287-307. doi:10.17539/aej.07102

Öz

Bu çalışmanın amacı değişen eğitim paradigmaları ile birlikte Türk eğitim sistemi sorunlarına ilişkin öğretmen aday görüşlerini değerlendirmektir. Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmanın çalışma grubunu Amasya Üniversitesi fen bilgisi öğretmenliği bölümünde okuyan üç öğretmen aday ve sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan iki öğretmen aday oluşturmaktadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmelerle veriler toplanmış ve QSR N-Vivo paket programında veriler çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının çoğunun değişen eğitim paradigmasının Türk eğitim sistemi sorunlarına çözüm

*Sorumlu Yazar: E-posta: nese_ktl@hotmail.com

**Bu çalışmanın bir bölümü, 13. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu'nda (29-31 Mayıs 2014, Kütahya) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

ISSN: 2146-7811, ©2016 doi:10.17539/aej.07102

getiremediğini, en çok ilkokulda ve yükseköğretim kademelerinde sorunların bulunduğunu düşündükleri ortaya konulmuştur. Öğretmen adaylarına göre Türk eğitim sistemi sorunları; çocukların alt kademelerden itibaren ilgi ve yeteneklerinin keşfedilip devam ettirilmemesi, öğretmen, akran gruplar, aileler ya da yöneticilerden oluşan mentorların bulunmaması, zenginleştirilmiş etkinliklerin bulunmaması, emekli olmayan öğretmenlerin fazlalığı, okulöncesi eğitim almayan öğrencinin çeşitli alt yapı sorunları, öğretmen niteliksizliği, öğretmen ataması sorunları bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Paradigması, Eğitim Sistemi, Öğretmen Adayları

Giriş

Eğitim, seçilmiş ve kontrollü bir çevrede önceden saptanmış esaslara göre bireyin davranışlarında belli gelişmeler meydana getirme sürecidir. Eğitimin amacı, bireyleri içinde bulunduğu topluma ve çağdaş dünyaya uyumlu, çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donanan mutlu insanlar yetiştirmektir. Çağdaş eğitim anlayışı ile öğrenci merkezli, sorgulayan, problem çözme becerileri gelişmiş, yaratıcı bireylerin yetiştirilmesi amaç edinilmiştir. Bilgi işçilerinin egemen olduğu bir toplumda, eğitimin tanımı, amaçları, öğrenme ve öğretme biçimleri kısacası bilgi değişmesi mümkündür (Hesapçioğlu, 2001; Selvi, 2012). Önceki dönemlerde sanayi toplumu eğitim paradigmaları ön planda iken, günümüz dünyasında yeni eğitim paradigmasının bilgi toplumu temelli olduğu bilinmektedir (Genç ve Eryaman, 2007; Parlar, 2012). Bilgi toplumu; bilginin temel güç olduğu ancak amaç değil araç olduğu; toplumu aydınlatmaya, yönlendirmeye devam eden bir düşünme biçimi olarak tanımlanmıştır (Fındıkçı, 1998). Bilgi toplumu eğitim paradigmasının temeli hümanistik yaklaşıma dayalıdır (Yeşilyaprak, 2008). Altan (2007), bilgi toplumu eğitim paradigmasının diğer anlamda eğitim, öğretim yöntem ve teknikleri, metodoloji ile ilgili yeni paradigmaların e-öğrenme, aktif eğitim, yaşam boyu öğrenme, çok disiplinli yaklaşımlara dayalı olduğunu vurgulamıştır. Günümüzde sanal eğitim uygulamalarının daha fazla ön plana

çıktığı yeni eğitim paradigmalarına dahil edildiği çeşitli araştırmalarla mevcuttur (URL-1, 2013).

Bilgi toplumu eğitim paradigmasına göre; bütün değişimler ve gelişimler öğretim programlarının içerik ve sunumunu da etkilemektedir. Dolayısıyla eğitim sistemleri ile de yakından ilişkilidir. Eğitim sistemi, belli amaçlar doğrultusunda okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim alt sistemleri aracılığı ile bütünleşmiş bir yapıdadır. Eğitim kalitesini ve verimliliği yükseltmek adına eğitim sistemimizde Avrupa Birliği eğitim politikaları takip edilmektedir (Sağlam, Özüdoğru ve Çıray, 2011). Türk eğitim sisteminde Avrupa Birliğine uyum süreci kapsamında bir takım iyileştirme ve geliştirme çalışmaları devam etmesine rağmen ülkemizde pek çok sorun bulunmaktadır.

İlgili literatür incelendiğinde; Türk eğitim sistemi sorunlarından bazılarının kaynak yetersizliğinden kaynaklanan fiziki yetersizlikler, öğretmen niteliğinden kaynaklanan yetersizlikler, küreselleşme ve bütünleşme adına milli bir eğitim politikasından uzaklaşma, toplumsal değer yargılarının engelleyici etkileri, cinsiyet, bölgesel dağılım ve ırksal eşitsizlikler olarak pek çok sorun ortaya konulmuştur (Habacı vd., 2013; Taşgın ve Sönmez, 2013; Uğurlu, Kıral ve Kıral, 2011; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007).

Eğitimin güncel sorunları ve çözüm önerileri çalıştayında (2004) okulöncesi ve ilköğretim eğitim sorunları tartışılmış, personel ve öğretmen yetiştirme, yönetim, altyapı donanım, mimari yapı eksikliği, denetim eksikliği, yönlendirme, bir üst kademeye geçişte sorunlar, program eksiklikleri, ödenek sorunları, taşınmalı eğitim sorunları, okul aile ile ilgili çeşitli sorunlar tespit edilmiştir. Türkiye’de okulöncesi eğitim ve ilköğretim sistemi temel sorunlar ve çözüm önerileri (2007) adlı rapora göre sorunlara karşı yeni eğitim programlarının uygulanması, erken çocukluk döneminde eğitimin sağlanması, öğretmen yeterliklerinin geliştirilmesi, fiziki altyapının sağlanması, eğitime erişimin sağlanması gibi çeşitli çözüm önerileri sunulmuştur. Yılmaz ve Altinkurt (2011) bir çalışmasında, Türk eğitim sisteminin en önemli sorunlarının

merkezi sınavlar, kalabalık sınıflar, ezberci eğitim, donanım ve fiziki yapı eksikliği, mevcut öğretmenlerin niteliği olarak belirlemişlerdir.

Değişen eğitim paradigmaları ile birlikte geleceğin öğretmeni olan öğretmen adaylarının eğitim sistemine ilişkin görüşleri oldukça önemlidir. Çünkü bu görüşler, öğretmen adaylarının eğitim sistemini tanıma düzeylerini, sorunlara duyarlılıklarını, sisteme hazır olup olmadıklarını ve bu sorunlarla ilgili ne düşündüklerine ilişkin algılarını belirlemektedir. İlgili literatür incelendiğinde, öğretmen adaylarının Türk eğitim sistemine yönelik genel görüşlerinin ve çözüm önerilerinin incelendiği bazı çalışmalara rastlanılmıştır (Kartal, 2013; Taşdemir, 2015; Yeşil ve Şahan, 2015). Örneğin; Taşdemir (2015) bir çalışmada; öğretmen adaylarının eğitim sistemi ile ilgili algıladıkları sorunları; öğretmen niteliksizliği, sınav odaklı eğitim, ezbere dayalı eğitim gibi temalar altında incelemiştir. Yeşil ve Şahan (2015) bir çalışmada, öğretmen adaylarının eğitim sistemi ile ilgili en önemli gördükleri sorunun eğitim anlayışı ve eğitim programı ile ilgili sorunlar olduğunu ortaya koymuştur. Yapılan çalışmalarda genel anlamda öğretmen adaylarının algıladıkları sistem sorunları incelenmiştir. Bu çalışmada ise, genel eğitim sorunlarının yanında öğretim kademelerinde öğretmen adaylarının yaşamış oldukları sorunlar ve deneyimlerde incelenmiştir. Öğretmen adaylarının günümüz eğitim sistemi sorunlarına yönelik görüşlerinin derinlemesine incelendiği bu çalışmadan elde edilen bulguların, eğitim politikalarını belirleme yetki ve sorumluluğuna sahip kişi ve kurumlarca bir eğitim ihtiyacı belirleme çalışması olarak değerlendirilmesine önemli katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bu doğrultuda, bu çalışmanın amacı değişen eğitim paradigmaları ile birlikte Türk eğitim sistemi sorunlarına ilişkin öğretmen adayı görüşlerini değerlendirmektir. Çalışmanın problemini "Öğretmen adayları Türk eğitim sistemi sorunlarını nasıl algılamaktadır?" sorusu oluşturmuştur. Çalışmanın alt problemleri ise şu şekildedir;

1. Öğretmen adayları Türk eğitim sisteminde yetiştirilen insan tipini nasıl değerlendirmektedir?

2. Değişen eğitim paradigmaları ile birlikte eğitim sisteminde birçok değişimler yaşanmıştır (program, müfredat, araç gereçler, yöntem teknikler vs.). Bu değişimler Türk eğitim sistemi sorunları için bir çözüm oluşturup oluşturmadığı ile ilgili öğretmen adaylarının algıları nasıldır?

3. Türk eğitim sistemindeki sorunlara karşılık, öğretmen adayları nasıl bir eğitim sistemi içerisinde öğrenim görmek istemektedir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseninden yararlanılmıştır. Olgu bilim çalışmalarında, kişi ya da kişilerin belli bir olguya ilişkin algılarını veya perspektiflerini ortaya çıkarılması, yorumlanması amaç edinilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Türk eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşlerin derinlemesine araştırılması için olgu bilim deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği son sınıfta öğrenim gören iki erkek ve Fen Bilgisi Öğretmenliği son sınıfta öğrenim gören üç kız; toplamda beş kişi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Yöntemi ve Aracı

Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak mülakat yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak mülakat kullanılmasının nedeni; aynı deneyimler başından geçmiş insanların Türk eğitim sistemindeki sorunları nasıl algıladıkları ile ilgili verilerin toplanmasına imkân sağlamasıdır. Araştırmacılar tarafından veri toplama aracı olarak 4 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Katılımcılarla yaklaşık 20 dakika süren

görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde katılımcıların izniyle ses kayıt cihazları kullanılarak veriler kaydedilmiştir.

Veri Analizi

Araştırmada, görüşmeden elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Bu çerçevede ses kayıt cihazı ile toplanan görüşmeler yazıya geçirilmiştir. N-Vivo 9 nitel veri analizi paket programı ile yazıya aktarılan veriler kodlanmış, temalar bulunmuş, daha sonra veriler temalar ve kodlara göre düzenlenmiştir. Veriler iki araştırmacı tarafından kodlanmış, kodlayıcılar arası tutarlılık %80 olarak bulunmuştur. Ayrıca analizler yoluyla oluşturulan temalar kullanılarak modeller hazırlanmıştır. Elde edilen bulgular alıntılarla desteklenerek yorumlanmıştır. Analiz sürecinde öğrencilerin kimlik bilgileri saklı tutularak gerçek isimlerin yerine takma isimler kullanılmıştır.

Bulgular

Katılımcı görüşleri doğrudan alıntılarla desteklenerek, öğretmen adayı (ÖA) kısaltması ile ÖA1, ÖA2, ÖA3, ÖA4, ÖA5 şeklinde verilmiştir. Öncelikle öğretmen adaylarına göre Türk eğitim sistemi sorunlarına ilişkin görüşler tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Türk eğitim sistemi sorunlarına ilişkin öğretmen adayı görüşleri

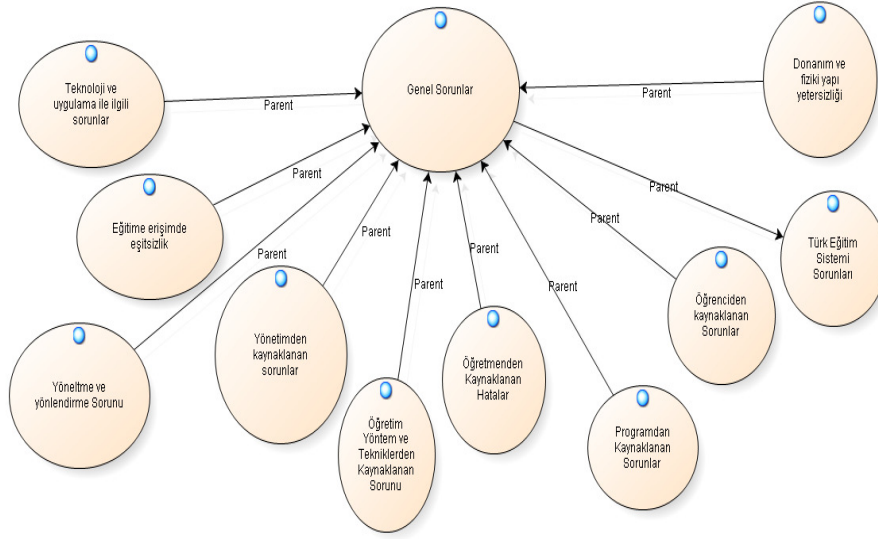
1. Genel Sorunlar
1.1. Donanım ve Fiziki Yapı Yetersizliği
1.2. Eğitime Erişimde Eşitsizlik
1.3. Öğrenciden Kaynaklanan Sorunlar
1.4 Öğretim Yöntem ve Tekniklerden Kaynaklanan Sorunu
1.5. Öğretmenden Kaynaklanan Sorunlar
1.6. Programdan Kaynaklanan Sorunlar
1.7. Teknoloji ve Uygulama ile İlgili Sorunlar
1.8. Yöneltilme ve Yönlendirme Sorunu
1.9. Yönetimden Kaynaklanan Sorunlar
2. Öğretim Kademelerine Göre Yaşanan Sorunlar

-
- 2.1. Okulöncesinde Yaşanan Sorunlar
 - 2.2. İlkokulda Yaşanan Sorunlar
 - 2.3. Ortaokulda Yaşanan Sorunlar
 - 2.4. Yükseköğretimde Yaşanan Sorunlar
-

Tablo 1 incelendiğinde; Türk eğitim sisteminde yaşanan sorunlar; genel eğitim sorunları ve öğretim kademelerinde yaşanan sorunlar olarak iki kısımda incelenmiştir. Öğretim kademelerine göre yaşanan sorunlar daha farklı ve özel sorunlar olarak ele alınmıştır.

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarına yöneltilen ilk soru; “Eğitim kademelerinden geçmiş biri olarak Türk eğitim sisteminde ne gibi sorunlar bulunmaktadır?” sorusudur. Model 1’de öğretmen adaylarının görüşlerine göre Türk eğitim sisteminde yaşanan sorunlar verilmiştir.

Model 1’e göre eğitimin tüm kademelerinde yaşanan ve değişen eğitim paradigmalarına rağmen hala devam eden sorunlar; donanım ve fiziki yapı yetersizliği, eğitime erişimde eşitsizlik, öğrenciden kaynaklanan sorunlar, öğretim yöntem ve tekniklerinden kaynaklanan sorunlar, öğretmenden kaynaklanan sorunlar, programdan kaynaklanan sorunlar, teknoloji ve uygulama ile ilgili sorunlar, yöneltme ve yönlendirme sorunları, yönetimden kaynaklanan sorunlar olarak temalar altında toplanmıştır.

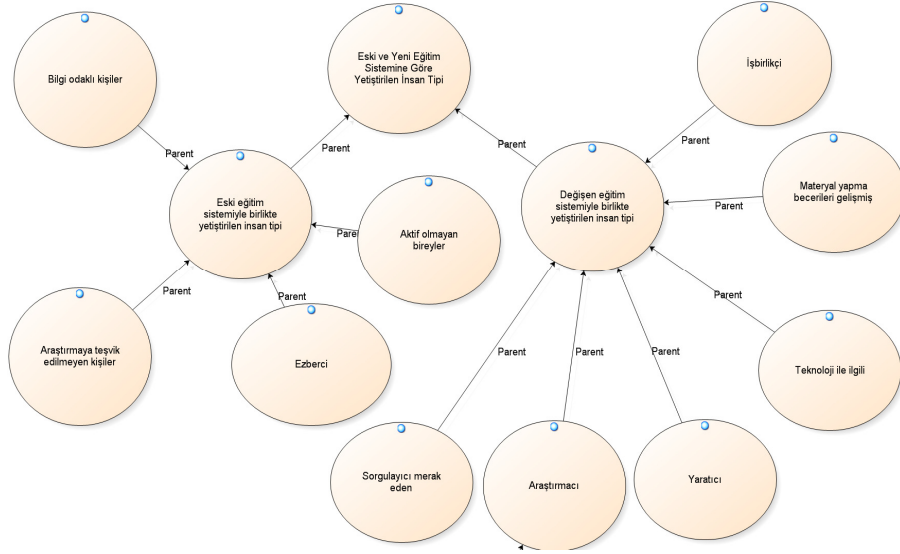
Model 1. Türk eğitim sisteminde yaşanan genel sorunlar

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarına yöneltilen ikinci soru; “Öğretmen adayları Türk eğitim sisteminde yetiştirilen insan tipini nasıl değerlendirmektedir?” sorusudur. Model 2 incelendiğinde, öğretmen adaylarına göre eski eğitim paradigmalarına göre insan yetiştirme tipi; aktif olmayan bireyler, araştırmaya teşvik edilmeyen bireyler, bilgi odaklı yetiştirilen kişiler, ezberci bir insan yetiştirme modeli ortaya çıkmıştır.

Öğretmen adaylarının çalışmanın ikinci sorusuna verdikleri cevaplarla ilgili örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

“Bizim zamanımızda teknoloji bu kadar yaygın değildi. Öğretmenlerimiz öğrencilerimizi araştırmaya teşvik etmiyorlardı. Bu sıkıntılardan dolayı hep bilgi odaklı işleniyordu. Değişik bir şey yoktu.”(ÖA1)

“Benim okul hayatımda geleneksel eğitim vardı. Öğretmenler dersi anlatıp giderlerdi. Dolayısı ile öğrenciler aktif değillerdi, aktif olmadıkları içinde anlatılanlar kalıcı olmuyordu.”(ÖA3)

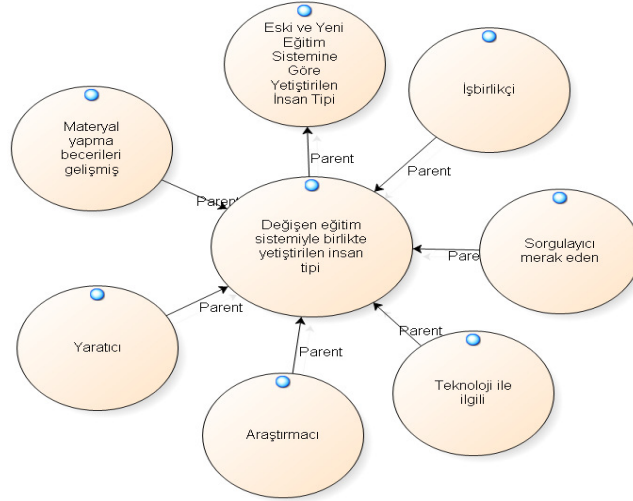
Model 2. Eğitim sisteminde yetiştirilen insan tipi algıları

Öğretmen adaylarının yeni eğitim paradigmlarına göre yetiştirilen insan tipi ile ilgili düşüncelerinden oluşturan kodlar Model 3'te verilmiştir. Model 3'e göre yeni eğitim paradigmlarında insan yetiştirme tipi; sorgulayıcı merak eden, teknoloji ile yakından ilgili, yaratıcı, araştırmacı, işbirlikçi, materyal yapma becerileri gelişmiş bir insan yetiştirme modeli saptanmıştır.

Öğretmen adaylarının yeni eğitim paradigmlarına göre yetiştirilen insan tipi ile ilgili düşüncelerine ait örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

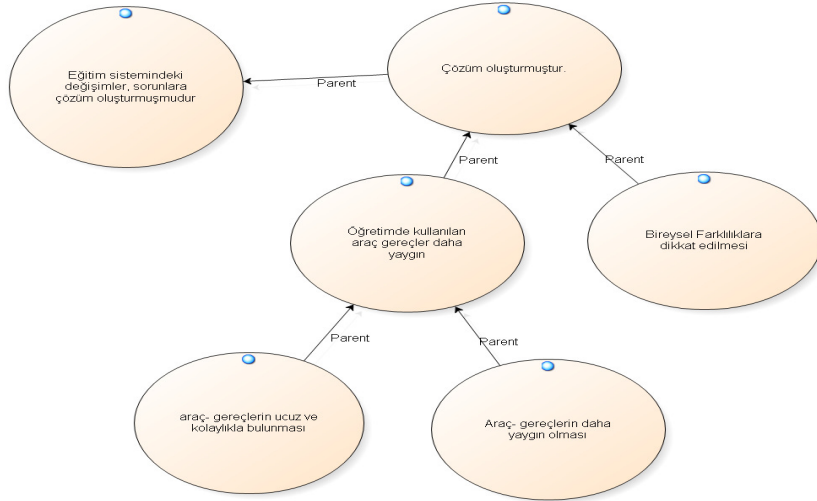
"Şu an günlük hayatta el becerileri ile ilgili materyal geliştirme yetenekleri gelişmiş. Birçok derste çeşitli materyaller hazırlayabiliyorlar. Hatta çok ilginç, değişik projelerde görmek mümkün... Kısaca günümüzde insan yetiştirme tipi teknoloji ile ilgilenen, bilimsel bakış açısı ile bakabilen ve araştırma odaklı olarak yetiştirildiklerini söyleyebiliriz."(ÖA1)

"Eskiden bu nedir anlayışı şu anda bu neden ve niçin böyledir anlayışına dönüşmüştür. Sorgulayan, düşünen, zihinsel becerileri geliştiren insanlar yetişiyor."(ÖA2)

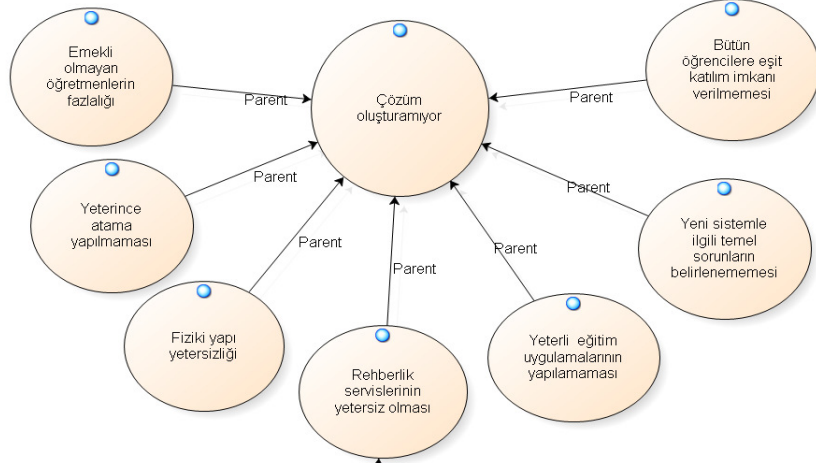
Model 3. Yeni eğitim paradigmalarna göre yetiştirilen insan tipi

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarına yöneltilen üçüncü soru; “Değişen eğitim paradigmaları ile birlikte eğitim sisteminde birçok değişimler yaşanmıştır (program, müfredat, araç gereçler, yöntem teknikler vs.). Bu değişimler Türk eğitim sistemi sorunları için bir çözüm oluşturup oluşturmadığı ile ilgili öğretmen adaylarının algıları nasıldır?” sorusudur. Bu soru ile ilgili öğretmen adaylarının düşüncelerinden oluşan kodlar Model 4 ve Model 5’te verilmiştir.

Model 4. Eğitim sorunlarına yönelik değişen paradigmalarn çözüm oluşturma durumları

Model 4'te de görüldüğü gibi değişen eğitim paradigmalarının sorunlar için çözüm oluşturduğunu düşünen öğretmen adaylarının düşünceleri incelendiğinde bu durumun nedeninin; öğretimde kullanılan araç gereçlerin yaygın olması, bireysel farklılıklara dikkat edilmesi, araç gereçlerin ucuz ve kolaylıkla bulunup yaygın olması değişen eğitim paradigmalarının sorunların çözümünü sağladığı şeklinde kodlar oluşturulmuştur.

Model 5. Eğitim sorunlarına yönelik değişen paradigmaların çözüm oluşturamama durumları

Model 5'te de görüldüğü gibi değişen eğitim paradigmalarının sorunlar için çözüm oluşturmadığını düşünen öğretmen adaylarının düşünceleri incelendiğinde bu durumun nedenleri arasında; bütün öğrencilere eşit katılım imkanı vermemesi, emekli olmayan öğretmenlerin fazlalığı, fiziki yapı yetersizliklerinin devam etmesi, rehberlik servislerinin yetersiz olması, yeni sistemle ilgili sorunların belirlenememesi, yeterince atama yapılmaması yer almaktadır.

Öğretmen adaylarının değişen eğitim paradigmalarının sorunlar için çözüm oluşturup ile ilgili düşüncelerine ait örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

"Şuan okullara baktığımızda rehber danışmanların arttığını görüyoruz. Ama herkesin bu servisten yararlandığını söylemek zor.

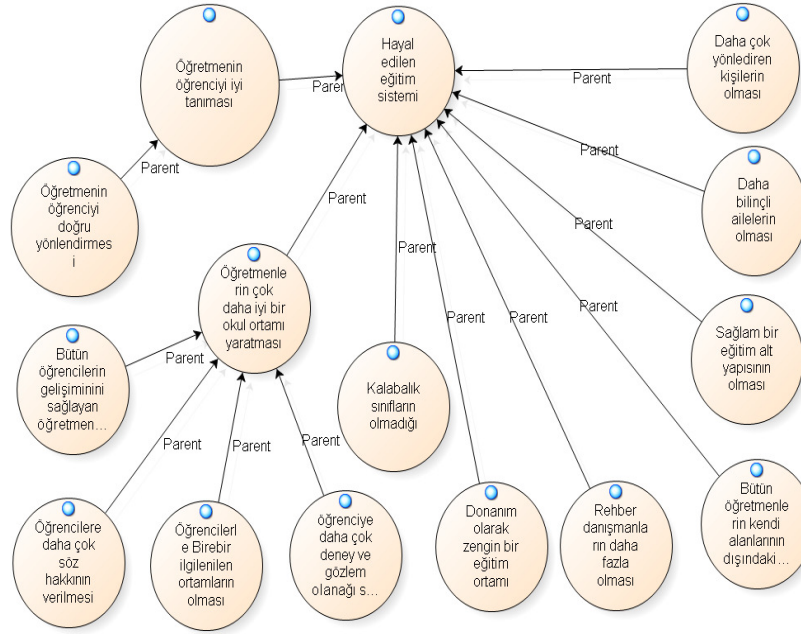
Hala kimi okullarda rehber öğretmenlerin, danışmanların öğrencilerin sorunları ile ilgilenmediklerini ve velilerle işbirliği yapamıyorlar.” (ÖA2)

“Genel olarak baktığımızda yeni eğitim sistemimizin tamamen uygulanması için, yükseköğretim programlarının yeni eğitim sistemine göre yetiştirilmiş öğretmen adaylarının bir an önce Türkiye genelinde göreve başlaması gerekir. Ama bu bir çözüm oluşturamıyor. Çünkü hala emekli olmayan öğretmenlerin sayısı fazla ve yeterince atama yapılamıyor. Buda eğitim sisteminin büyük bir sorunudur aslında.” (ÖA3)

“Belki programların içeriği, müfredatı gelecek vaat edebilir ama uygulamalar yapılmaz ise ne önemi var ki önemli olan çocuğun yaparak yaşayarak öğrenmesi.... Ya da kitaptan çeşitli etkinliklere yer veriliyor. Ama bu etkinliklerin çoğu yapılamıyor. Yani program görünürde iyi işliyor ama gerçekte yapılıp yapılmadığı bir sorun. Programların uygulanmasında bu değişimler Türk eğitim sistemi sorunları için yeterli bir çözüm oluşturamamıştır bence. Önemli olan uygulama boyutu diye düşünüyorum.” (ÖA4)

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarına yöneltilen dördüncü soru; “Nasıl bir eğitim sistemi içerisinde öğrenim görmek isterdiniz?” sorusudur. Bu soru ile ilgili öğretmen adaylarının düşüncelerinden oluşturan kodlar Model 6 da verilmiştir.

Model 6’da da görüldüğü gibi öğretmen adaylarının eğitim sisteminde görmek istedikleri öğrenimin özellikleri arasında; öğretmenlerin kendi alanlarının dışındaki derslere girmemeleri, daha bilinçli ailelerin olması, daha çok rehber olan kişilerin olması, donanım olarak zengin bir eğitim ortamı, kalabalık sınıfların olmadığı, öğretmenin öğrenciyi iyi tanınması, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi, sağlam bir alt yapısının olması, rehber danışmanların fazla olması gibi özellikler yer almaktadır.

Model 6. İstenilen eğitim sistemi özellikleri

Öğretmen adaylarının öğrenim görmek istedikleri eğitimi sisteminin özellikleri ile ilgili düşüncelerine ait örnek ifade aşağıda verilmiştir.

“Beni eğitim açısından çok iyi yönlendiren yakınlarımın olmasını isterdim. Bu aile, öğretmen veya çevreden biri olabilirdi... Öğretmen öğrenciyi iyi tanıyıp, yetenekleri doğrultusunda onu yönlendiren bir sistemde eğitim görmek isterdim.” (ÖA1)

Tartışma ve Yorum

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının Türk eğitim sistemi sorunlarına ilişkin görüşleri değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarına göre genel anlamda Türk eğitim sistemi sorunları; merkezi sınavların yapılması, öğretmen yetersizlikleri, öğrencileri yönlendirme, öğretmenlerin atanma sistemi, öğrencilerin eğitime erişimdeki eşitsizlikler, denetim sorunlarının sağlıklı bir şekilde yapılmayışı, birleştirilmiş sınıflar, donanım ve fiziki yapı eksiklikleri gibi sorunlardır (Model 1). Çalışmadan elde edilen bulgular, literatürde yer alan

bazı çalışmalarla uyumluluk göstermektedir (Yılmaz ve Altinkurt, 2011; Kartal, 2013; Uygun, 2013; Taşdemir, 2015; Yeşil ve Şahan, 2015).

Yılmaz ve Altinkurt'un (2011) çalışmasında, Türk eğitim sisteminin sorunları merkezi sınavlar, kalabalık sınıflar, ezberci eğitim, donanım ve fiziki yapı eksiklikleri, mevcut öğretmenlerin niteliği, öğretmen atama sistemi, öğretmen sayısının azlığı ve alan dışı derse girme, öğretmen yetiştirme sistemi, eğitime erişimdeki eşitsizlikler, ideolojik ayırım, özel dershaneler, okulların finansman sorunları, mesleki ve teknik eğitim, rehberlik, birleştirilmiş sınıflar, taşınmalı eğitim, sistemin merkeziyetçi yapısı şeklinde sıralanmaktadır.

Uygun (2013) da çalışmasında ülkemiz eğitim sisteminin sorunlarını; 4+4+4 eğitim sisteminin kademelendirilmesi, okullarda dil ve dil öğretimi, YÖK ve üniversite reformu beklentisi, üniversitelerin bölünerek küçültülmesi olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte ülkemiz literatüründe Türk eğitim sistemi sorunları arasında öğretmen ataması (Yılmaz ve Altinkurt, 2011; Kartal, 2013; Taşdemir, 2015); öğretmen yetiştirmesi ve öğretmen niteliksizliği (Taşdemir, 2015); öğrencilerin yöneltme ve yönlendirilmesi, fiziki ve altyapı (Yeşil ve Şahan, 2015) ile ilgili sorunlar da yer almaktadır.

Pek çok eğitim sorunun ortaya konulduğu bu araştırmada, birbirleriyle sıkı bir ilişkisi olan bu sorunların hangisinin neden hangisinin sonuç olduğunu söylemek oldukça güçtür. Örneğin; eğitim sisteminde önemli bir sorun olarak görülen taşınmalı eğitim, yine önemli sorunlar arasında gösterilen eğitime erişimdeki eşitsizliklerin var oluşu nedenidir. Türk eğitim sisteminde herhangi bir kademesinde bulunan bir sorun, bütün kademelerde görülen ortak sorunlar haline gelebilmektedir (Yılmaz ve Altinkurt, 2011). Bunlar öğrenciden kaynaklanan sorunlar, öğretmenden kaynaklanan sorunlar, program kaynaklı, donanım ve fiziki yapı yetersizlikleri, yönetimden kaynaklanan sorunlar olabilir. İlgili literatürde eğitim sistemindeki sorunların birbirinden bağımsız olmadığı ve sorunların temelinde eğitimde olan "parçacı yaklaşıma" değinilmiştir (Açıkgenç, 2009).

Parçacı yaklaşım; eğitimi tek başına başka bir meseleyle ilgisi yokmuş gibi ele almaktır (Açıkgenç, 2009). Merkeze bireyi alan eğitim, birey ve bireyin çevresiyle ilişkili diğer konulara yakın olan bir meseledir. Türk eğitim sisteminin önündeki pek çok sorunun; Cumhuriyetin başlangıcında ortaya konan eğitim hedeflerini 21. yy için yenileyememe ve değişim sorunu olarak ele alınmaktadır (Özden, 2013). Bu bakımdan eğitim sistemindeki temel sorun, sistemin başlangıçta amaçların yerine getirilmemesi değil, yeni gereksinimleri karşılayacak niteliğin, yapının ve işleyişin olmaması olduğu ifade edilebilir.

Çalışmada yer alan öğretmen adaylarına göre değişen eğitim paradigmalarına rağmen hala devam eden sorunlar vardır. Bunlar arasında çocukların alt kademelerden itibaren ilgi ve yeteneklerinin keşfedilip devam ettirilmemesi, öğretmen, akran gruplar, aileler ya da yöneticilerden oluşan mentorların bulunmaması, zenginleştirilmiş etkinliklerin bulunmaması, emekli olmayan öğretmenlerin fazlalığı, okulöncesi eğitim almayan öğrencinin çeşitli alt yapı sorunları, bütün öğrencilere derslerde eşit katılım hakkı verilmemesi gibi çeşitli sorunlar yer almaktadır. Yeşil ve Şahan (2015) bir çalışmada, eğitim anlayışı ve eğitim programlarının niteliğinin oldukça önemli bir sorun olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda eğitime bakış açısı bir başka ifade ile paradigma değişse bile eğitimin niteliği ile ilgili sorunlara çözüm oluşturmadığı söylenebilir.

Öğretmen adaylarının bir kısmı değişen eğitim paradigmalarının sorunlar için çözüm oluşturduğuna dair bir algıya sahiptirler (Model 4). Öğretmen adaylarının bu şekilde düşüncelerinin nedenleri arasında öğretimde kullanılan araç gereçlerin yaygın olması, bireysel farklılıklara dikkat edilmesi, araç gereçlerin ucuz ve kolaylıkla bulunup yaygın olması sayılabilir. Bununla birlikte bazı öğretmen adayları değişen eğitim paradigmalarının eğitim sorunlarına çözüm oluşturmadığını düşüncesine sahiptirler. Öğretmen adaylarının bu şekilde bir düşünceye sahip olmalarının nedenleri arasında bütün öğrencilere eşit katılım imkânı verilmemesi, emekli olmayan öğretmenlerin fazlalığı, fiziki yapı yetersizliklerinin devam etmesi, rehberlik servislerinin yetersiz olması, yeni

sistemle ilgili sorunların belirlenememesi, yeterince atama yapılmaması yer almaktadır.

Yeşil ve Şahan (2015) tarafından yapılan bir çalışmada öğrencilerin, değişen eğitim paradigmasının sistem sorunlarına çözüm getirmediğini düşündükleri ortaya konulmuştur. Bu bağlamda değişen eğitim anlayışının sorunlara tam olarak çözüm bulmadığı ve bazı sorunların geçmişten günümüze devam ettiği şeklinde yorumlanabilir.

Sonuçlar

Öğretmen adaylarının Türk eğitim sisteminde yaşanan sorunlara ilişkin görüşlerinin incelendiği bu çalışmada ülkemiz eğitim sistemindeki genel eğitim sorunları; yöneltme ve yönlendirme sorunları, donanım ve fiziki yapı yetersizliği, eğitime erişimde eşitsizlik, öğrenciden, öğretim yöntem ve tekniklerinden, öğretmenden, programdan, yönetimden, teknoloji ve uygulamalarından kaynaklanan sorunlar olarak tespit edilmiştir. Bu bulgulara bağlı olarak göreve henüz başlamamış öğretmen adaylarının eğitim sistemi ile ilgili olarak olumsuz algılara sahip olduğu söylenebilir. Bu olumsuz algının mesleklerine bakış açılarını da olumsuz etkileyebileceği sonucuna ulaşılabılır.

Ülkemizde eğitime bakış açısında yaşanan değişimle birlikte aktif olmayan, araştırmaya teşvik edilmeyen, ezberci ve bilgi odaklı yetiştirilen bir insan yetiştirme modelinden sorgulayıcı merak eden, teknoloji ile yakından ilgili, yaratıcı, araştırmacı, işbirlikçi, materyal yapma becerileri gelişmiş bir insan yetiştirme modeline geçiş yapıldığını ifade edilmiştir (Model 2). Bu bulgular ışığında öğretmen adaylarının eğitim sistemimizde yaşanan değişimlerinin farkında oldukları sonucuna ulaşmak mümkündür.

Eğitim sistemimizde değişen paradigmanın yaşanan sorunları çözmede etkili olup olmadığı ile ilgili olarak farklı görüşler bulunmaktadır. Öğretimde kullanılan araç gereçlerin yaygınlaşması ve bireysel farklılıklara dikkat edilmesi noktasında olumlu değişiklikler olmasına karşın emekli olmayan öğretmenlerin fazlalığı, fiziki yapı yetersizliklerinin

devam etmesi, rehberlik servislerinin yetersiz olması, öğretmen ataması gibi sorunlara çözüm sağlamadığını düşünmektedirler. Bu bulgular günümüzde değişen eğitim paradigmasının eğitim sistemini önceki dönemlerden daha iyi seviyeye getirdiği ancak sorunların tamamının çözümünde etkili olmadığı sonucuna götürmektedir.

Öğretmen adaylarının eğitim sisteminde bulunmasını istedikleri özellikleri arasında öğretmenlere kendi branşlarında görev yaptırılması, ailelerin daha bilinçli olması, fiziksel ortamın donanım olarak zenginleştirilmesi, sınıfların kalabalık olmaması, öğretmenin öğrenciyi iyi tanınması, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi gibi özellikler belirtmişlerdir. Bu bulgulara bağlı olarak eğitim sistemiyle ilgili mevcut paradigmanın yetersiz olduğu söylenebilir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgulara bağlı olarak ulaşılan sonuçlara bağlı olarak yapılan öneriler aşağıda ifade edilmiştir:

- Öğretmen adaylarının eğitim sistemi ile ilgili olarak sahip oldukları olumsuz algının mesleğe başlamadan önce giderilmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

- Öğretmen adaylarının eğitim sisteminde yaşanan değişimlerden daha fazla haberdar edilmeleri sağlanmalıdır.

- Eğitim sistemimizle ilgili mevcut paradigmanın çözemediği sorunlar dikkate alınarak daha gelişmiş ve mevcut sorunları çözebilen yeni bir paradigmanın geliştirilmesi için çalışmalar yapılabilir.

- Bu çalışma farklı branşlarda da tekrarlanarak daha derinlemesine ve geniş çaplı araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

Açıkgenç, A. (2009). Küreselleşme Karşısında Yeni Bir Eğitim Felsefesine Doğru, Uluslararası Eğitim Felsefesi Kongresi- Küreselleşme Sürecinde Eğitim Sorunlarının Felsefi Boyutu, *Eğitim Bir Sen Yayınları*, 44, 79-97.

- Altan, C. (2007). Yükseköğretimde Değişim: Global Trendler ve Yeni Paradigmalar, İzmir, Yaşar Üniversitesi Yayını.
- Fındıkçı, İ. (1998). Bilgi Toplumunda Eğitim ve Öğretmen. *Bilgi Toplumu Dergisi*, 1. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, 83-91.
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Genç, S. Z. ve Eryaman, M. Y. (2007). Değişen Değerler ve Yeni Eğitim Paradigması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, IX(I), 89-102.
- Habacı, İ., Karataş, E., Adıgüzelli, F., Ürker, A., Atıcı, R. (2013). Öğretmenlerin Güncel Sorunları. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(6), 263-277.
- Hesapçioğlu, M. (2001). Postmodern/Küresel Toplumda Eğitim, Okul ve İnsan Hakları 21. Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi, Sedar Yayıncılık, İstanbul.
- Kartal, S. (2013). Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Eğitim Sistemimizde Değiştirilmesi Gereken Noktalar, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Özel Sayı, 248-262.
- Özden, Y. (2013). Eğitimde Yeni Değerler, Pegem Akademi 9. Baskı.
- Parlar, H. (2012). Bilgi Toplumu, Değişim ve Yeni Eğitim Paradigması, *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 4, 193-209.
- Sağlam, M., Özüdoğru, F., Çıray, F. (2011). Avrupa Birliği Eğitim Politikaları Ve Türk Eğitim Sistemi'ne Etkileri, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 8(1), 87-109.
- Selvi, Ö. (2012). Bilgi Toplumu, Bilgi Yönetimi ve Halkla İlişkiler, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 3, 191-214.
- Taşdemir, M. (2015). Öğretmen Adaylarının Türk Mili Eğitim Sistemi Üzerine Algıladıkları Sorunlar, *Turkish Studies*, 10(7), 881-898.
- Taşgın, A. ve Sönmez, S. (2013). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinin Sınıf Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmeni

- adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*. 3, 80-90.
- Uygun, S. (2013). Türk Eğitim Sistemi Sorunları: Geleneksel ve Güncel. Ankara: Nobel yayıncılık
- Uğurlu, Z., Kıral, E., Kıral, B. (2011). Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Sisteminin Sorunlarına İlişkin Görüşleri, 20. Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildiri Özeti.
- Yeşil, R., Şahan, E. (2013). Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Sisteminin En Önemli Sorun, Neden ve Çözüm Yollarına İlişkin Algıları, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 123-143.
- Yeşilyaprak, B. (2008). Eğitim ve Öğretimde Yeni Paradigmalar, Eğitim ve Öğretimde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu, İstanbul:Harp Akademileri Basımevi.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, K., Altınkurt, Y. (2011). Öğretmen Adaylarının Türk Eğitim Sisteminin Sorunlarına İlişkin Görüşleri, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1). 942-973.
- URL-1, (2013) http://www.drcetiner.org/yuksek_ogretimde_paradigma_degisimi_paradigma_kaymasi.htm adresinden 27.05.2015 tarihinde alınmıştır.

Prospective Teachers' Views about the Problems of Turkish Educational System[†]

Neşe Kutlu Abu*, Ahmet Bacanak and Murat Gökdere

Amasya University, Turkey

Received: 03.11.2015 - Revised: 28.05.2016 - Accepted: 31.05.2016

Citation: Kutlu Abu, N., Bacanak, A. & Gökdere, M. (2016). Prospective teachers' views about the problems of Turkish educational system. *Amasya Education Journal, 5(1)*, 287-307. doi:10.17539/aej.07102

Summary

Problem Statement: Prospective teachers' opinions about the education system is very important. Because of these views, teachers can recognize the level of their sensitivity to the problem and whether they are ready to determine their perceptions of the system and what they think about these issues. So this study is important in terms of our depth study of the problems of the Turkish education system. The study was conducted in order to contribute to the literature. The aim of this qualitative study was to determine prospective teachers' views about problems in the Turkish educational system. Sub-problems of the study are as follows;

1. How prospective teachers are to assess the type of trained people in the Turkish education system?
2. There have been many changes in the education system with the changing educational paradigms (programs, curriculum, method,

*Corresponding Author: E-mail: nese_ktl@hotmail.com

[†] A certain portion of this article was presented at the 13. National Classroom Teacher Symposium, 29-31 May 2014, Kütahya, Turkey.

ISSN: 2146-7811, ©2016 doi:10.17539/aej.07102

techniques etc.). What is the perception of prospective teachers about the changes in the education system?

Purpose of the Study: The aim of this qualitative study was to determine prospective teachers' views about problems in the Turkish educational system.

Method(s): The research group consists of five volunteer prospective teachers attending Faculty of Education, Amasya University. Qualitative research design was employed in the study because 'qualitative researcher does not attempt to manipulate the phenomenon of interest' (Patton, 2002), and employs a naturalistic, interpretive paradigm in real-world setting with the aim of in depth observation of phenomenon. Therefore qualitative approach was appropriate for the aim of this study. Phenomenology method was used in this research. In-depth interviews were employed to collect data from five Turkish parents. Content analysis technique was used for data analysis.

Findings and Discussions: Data were analyzed with content analysis, in which the data are firstly coded and then arranged logically. QSR NVivo 9 qualitative analysis software was used to analyze data. First data were examined using open coding for identifying themes and concepts then, to integrate and refine categories generated while open coding, selective coding was used (Strauss & Corbin, 1998). The Turkish educational system' problems are as follows: appointment of teachers, education in access inequalities, control issues, hardware and physical structure deficiencies.

Conclusions and Recommendations: According to the prospective teachers included in the study, the most crucial problems in the Turkish educational system are as follows respectively: appointment of teachers, education in access inequalities, control issues, hardware and physical structure deficiencies, the cyclical nature problems, the program administration, problems arising from students.

Keywords: Turkish Educational System, Problems, Prospective Teacher